

KOVÁCS ZSUZSA színművésznő ajánlása
a 2017. évi Bessenyei Művészeti Díjra

Kovács Zsuzsa 1945-ben született Pécsen, ahol már kisgyerekkorában megismerte és színpadon láthatta Bessenyei Ferencet, aki 1947-ben, illetve 1949-ben és 1950-ben a Pécsi Nemzeti Színház tagja volt, ahol többször együtt játszott Kovács Gyulával, Zsuzsa édesapjával.

Kovács Zsuzsa nem végzett főiskolát, hanem a szegedi balettiskolában zongorázni, énekelni és táncolni tanult. Már 15 éves korában, 1960-ban szerződött a debreceni Csokonai Színház a tánckarába, majd két év múlva a Szegedi Nemzeti Színház balettkarának lett tagja. 1963-1968 között ugyanitt színész volt. 1968-ban Vámos László szerződött a Budapesti Operettszínházba, melynek ma is tagja.

Operett- és musical- mellett számos prózai szerepet játszott, és évtizedekig a televízió egyik legtöbbet foglalkoztatott színésze volt. Később a színeszet mellett egyre több rendezői feladatot vállalt. 1980-ban Jászai Mari-, 1998-ban Déryné-díjat kapott, 2010-ben a Budapesti Operettszínház életműdíjjal, 2016-ban pedig Örökös tagsággal tüntette ki.

1973-ban és 1985-ban a Bessenyei-tejesember második lányát, Hódelt játszotta az Operettszínház híres Hegedűs a háztetőn előadásában, melynek egyik kiemelkedő csúcspontja az ő kettősük volt. Kovács Zsuzsa a Férjem, a Komédiás című könyvben – 2004-ben – így vallott erről: „Egyszer lehívtak Szegedre egy gálaműsorra, és ott is azt kérték, hogy ezt a számot [a Hegedűs-beli búcsújelenetet] énekeljem. Furcsának tartottam, de végül is beleegyeztem. Egy táncos, népszerű szám után levettem az ékszereimet, beljebb gomboltam a ruhámat, és álltam ott a színpad közepén, s tiszta, jó lélekkel, nyílt szívvel és idegrendszerrel végigzokogtam ezt a „Búcsú a szülői háztól” című dalt. Mivel én odavalósi vagyok, a közönség még azt is érezte, hogy ez egy kicsit nekik is szól; ez a nő ugyan otthagya őket, de azért szép dolog, hogy tőlük került fel a fővárosba. Vannak olyan színházi pillanatok, amelyek megismételhetetlenek. De hát ezekért érdemes színházba járni. Az egész előadás, de különösen ez a jelenet, életem egyik legcsodálatosabb élménye volt, minden este, amikor játszottunk. És még most is összeszorul a torkom, ha felidézem, ahogy megfogta a kezem, és én néztem a kezét. Érted, most nemcsak azért böngök, mert isteni jó volt, hanem azért, mert akkor nekem is sokkalta jobb volt. Ahogy készültünk a jelenetre, Feri mindig elmondott egy titkot, például az édesapjával kapcsolatban. Ez mindig váratlanul ért, és nagyon megdöbbenett, ugyanakkor fölöttébb megtisztelt. Őszinte megnyilvánulásai ajándékot jelentettek a lelkemnek. Sétáltunk a díszlet előtt, hogy a hátunk mögött át tudják díszíteni a színpadot, és ő elvette tőlem a fonott kosaramat, amit viszek magammal Szibériába. A színész életében ezek a legértékesebb pillanatok. Számomra az volt, a dal is, és az, ahogy ő szeretett engem. Ezt a jelenetet mindig mindenki megemlítette. Még az akkori férjem, Szörényi Levente is azt mondta, hogy bepárásodott a szemüvege, ahogy nézte. Ez a dicséret azért olyan nagy értékű, mert különben igen óvatosan bánt a gratulációkkal velem kapcsolatban. ... Az Operettszínházban addig is voltak nagyszerű előadások, operettek, sőt musicalek is. De ezek – hogy is fejezzem ki magam – operettszínházi sikerek maradtak, míg ez kimozdult az épületből, és nemcsak a színházban, de országosan is az egyik legjobb előadásnak számított. Minden színész eljött megnézni. Mint mondtam, voltak addig is jó előadások, de nem ez a fajta, drámai és minden más tekintetben kiváló értékű siker. Feri személye olyan mértékben tartotta az előadást, mint ahogy egy oszlop tart egy hatalmas kupolát. És mi ott voltunk biztonságban alatta. ... Egy színésztől látszik, hogy tudatosan játszik-e, vagy úgy alakít, hogy maga a figura áll a színpadon. Amit Feri csinált, ahhoz Bessenyei Ferencnek jóformán nem is volt köze, nem Bessenyei Ferenc, hanem Tevje volt ott. Minden porcikája, még a vére, a

sejtjei is Tevjéhez tartoztak. Mindenki, aki benne volt abban az előadásban, mindegy mekkora szerepben, imádta őt is, meg az előadást is. ... Nekem első a színház, mert elhivatottnak érzem magam. És igyekszem úgy megoldani a kapott feladatot, ahogy azt a mindenkori igazgatóm vagy rendezőm elképzei és elvárja tőlem. ... Ugyanakkor érzem, hogy képes vagyok még az általam elképzelt csodákra, és nagyon várom ezeket. De azt látom, hogy már nincs színházi élet. Az előadások technikailag nagyon profik, a hangosítás kitűnő, a műhang remekül szól. Csakhogy Amerikában, ahonnan ez az egész divat származik, időközben már rájöttek, hogy ez zsákutca, és kezdenek visszatérni a természetes, élő hanghoz. De hát mi, még ma is, amikor már nincsenek határok, 10-15 évvel lemaradva követjük a nyugati divatot. Amerikában a Fantomot már rég levették a műsorról. De például egy Brecht Koldusoperát nem mernek bemutatni, mert az a morálról szól. Hát ki venné a bátorságot ezt megnézni; megijednének tőle az emberek, hiszen ennek nem felelnek meg! Londonban a Csárdáskirálynővel óriási sikerünk volt, mert a nézők ki voltak éhezve az érzelmekre. Arra, hogy bejönnek a színészek, és szituációkat, emberi érzéseket játszanak el.”

2016. október 20.